

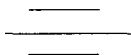
A biztonságot jelentő orientációs pontok a pedagógus számára is fellelhetők a koherencia-dimenziók mentén (Tudás–egyéni jelentőség–cselekvőképesség).

Mit adhatnánk útravalóul a kincskereséshez? A nyitó kép folytatásaként: A parancs nem, de az üzenet változott:

Vedd észre, értsd meg, érezz rá, és tégy érte!

IRODALOM

- Antonovsky, A.: Salutogenese. DGTV-Verlag Tübingen 1997.
Breuer, H.- Ruoho, K.: Pädagogisch-psychologische Prophylaxe bei 4-8 jährigen Kindern Jyväskylä 1989.
Breuer, H.- Weuffen, M.: Lernschwierigkeiten am Schulanfang. Beltz Weinheim Basel 2000.
Hurrelmann, K.- Brüdel.: Einführung in die Kindheitsforschung. Beltz Weinheim Basel 2003.
Nagy J.: A XXI század és nevelés. Osiris Kiadó Budapest 2000.
N.Kollár K.- Szabó É.: Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó Budapest 2004.
Oláh A.: Megküzdés és pszichológiai immunitás. Osiris Kiadó Budapest 2004.
Petermann, F.: Entwicklungspsychopathologie, Beltz Weinheim 1999.
Pukánszky B.: A gyermekről alkotott kép változásai In: Educatio 2005./4. 703- 714.

TAMUSNÉ MOLNÁR VIKTÓRIA
főiskolai tanársegéd
KFRTKF
Debrecen

A nevelés interkulturális dimenziói

Az utóbbi évtizedek mély nyomokat hagytak Európa országaiban. A nemzetközi migráció idegen népcsoportok betelepülését eredményezte; az információ és a közvetítő csatornák fejlődése megkönnyítette a kultúrák cseréjét; az iskola nagy kihívás előtt állt: a kulturális pluralitásra való nyitásról van szó.

Az interkulturális nevelés célkitűzései legyenek: a kulturális kódok különbözőségének elismerése, az, hogy az egyén képes legyen kommunikálni interkulturális kontextusban, ismerje meg saját kulturális identitását, legyen képes átlátni a különböző európai országok intézményeit, társadalmi jellegzetességeit, életformáit. (Lipiansky 1999)

Nemrég Párizsban jártam, és egy török vendéglőben olvastam:

A te istened zsidó,
a személygépkocsid japán,
a pizza olasz,
a couscous pedig algériai,
a demokrácia, amelyet gyakorolsz, görög,
a kávé brazil,
az órád svájci,

az inged indiai,
a rádiód koreai,
a vakációid törökök,
tunéziaiak vagy marokkóiak,
a számaid arabok,
az írásod latin,
és felhányod a szomszédodnak, hogy ő idegen.

Az iskola mint a szocializáció egyik eszköze a kulturális harmonizáció színterévé válik, amely megelőzi a társadalom harmonizációját. A különbségek minél operatívabb és kellő időben történő kezelése olyan nevelési modell megjelenését igényli, amely támogatja a különböző emberek közti találkozást és együttműködést. Az iskola a kulturális identitás megjelenésének fő helyévé válik. Antonio Peratti (1993) az iskola interkulturális funkcióinak három szintjét jelöli meg:

1. Az ismeretek közvetítésének szintje:

- a történelem és földrajz tanításának metodikáját felülvizsgálva, az előítéletek kritikájával, nemzetközi nyitással, a kölcsönös kapcsolatok kiemelésével,
- az oktatás fejlesztése kisebbségek nyelvén,
- a médiák hatásainak figyelembevétele.

2. A készségek és képességek szintje:

- a kommunikációképesség, az interperszonális kapcsolatokra való képesség kialakulása.

3. A nevelési modellek szintje:

- az együttműködés, a közösségi szellem kialakítása,
- az egyenlő esélyek előfeltételeinek megteremtése.

Az interkulturális orientáció a pedagógia több dimenziójának vagy típusának a gyakorlatban való alkalmazását feltételezi: a személyiségre összpontosító tanárt igényel, aktív és interaktív pedagógiát, amely kifejleszti az interkulturális kommunikációs képességet.

Ugyanakkor módszertanilag ez a pedagógia a következőkre támaszkodik: a projekt pedagógiára, amely a csoport tagjai kölcsönös függőségének fokozódásával jár egy közös célkitűzés megvalósítása érdekében. A tevékenységközpontú metodikára épít, amelynek a legfontosabb célkitűzése a gyakorlat átalakítása, aktív, közreműködő módszerek segítségével, valamint az interdiszciplinaritás középpontba állítása s a nevelési rendszeren belül a partnerség fejlesztése.

Az interkulturális neveléssel csökkenthetjük az iskolai konfliktusokat és az iskolai erőszakot (Walker 1992), ha kialakulnak a kommunikációs képességek, az együttműködés és a bizalom a csoporton belül, a tolerancia, a tisztelet önmagunkkal és másokkal szemben, a demokratikus döntéshozatal képessége, a mások és önmagunk felelősségének elfogadása, az interperszonális problémák megoldása, a negatív érzelmek, viták elkerülése.

Az interkulturális nevelés értelméből kiindulva, az inter: a kölcsönhatás, a csere, a nyitás, a kölcsönösség, az objektivitás; a kultúra: az értékek, az életmódok, a szimbolikus képzetek elismerése, amelyekhez az emberi lények, egyének vagy társadalmak viszonyulnak a mással való kölcsönhatásukban és a világ megértésében, jelentőségük elismerésében.

Néhány kulcsértéknek helyet kell kapnia az oktatási folyamatban: a demokráciára való törekvésnek, az emberi és gyermeki jogok tiszteletének, az ökológiai egyensúlynak, a toleranciának s a kulturális hagyományok kérdéseinek.

>

Az interkulturális nevelés számos módosulást feltételez a tanár munkájában: egyrészt az ismeretek és a tapasztalatok dimenziójának változását, másrészt új érzelmi átéléseket, szociokulturális modelleket, normák újraértékelését, az értékítéletek orientálását, egy új interperszonális magatartás elsajátítását, az önismeret, az önértékelés és mások megismerésének megtanulását s az egyéni jellegzetességek és értékelések képességét.

Az interkulturális nevelés fő célkitűzése, hogy tanítványaink elfogadják, tiszteljék más emberek kultúráját, hagyományait. Az interkulturális nevelés feltételezi, hogy maga a nevelési folyamat is olyan környezetben valósuljon meg, amelyben különböző vélemények találkozhatnak. A megismert különbözőség okozzon örömet, az együttműködés váljon ösztönzővé.

IRODALOM

- Antonio Peratti: Education artistique et creativite. Bulletin du BIE, nr 144–145 Geneve.
Lipianskij, Edmond Mark, 1999. in Guide de J interculturel en formation. Retz, Paris.
Hawley, R. Hawley, 1975. Human Values in the Classroom, Hart Pub. Company New York.

MÁRKÓ KATALIN
főiskolai adjunktus
Kaposvári Egyetem PFK Idegen Nyelvi és
Módszertani Tanszék
Kaposvár

Projektek az általános iskolai idegennyelv-oktatásban

1. Bevezetés

A korai nyelvtanítással kapcsolatban az utóbbi időben egyre több vélemény, kutatási eredmény jelenik meg. A társadalmi elvárásoknak megfelelően, amely szerint a jövőben az Európai Unióban legalább két idegen nyelv ismerete az elvárás, a nyelvtanítás kezdeti időpontja folyamatosan előrébb kerül, hiszen a hosszabb időtartam nagyobb eséllyel kecsegtet több nyelv elsajátítására is.

Tudjuk azonban, hogy a korai nyelvtanítást nem lehet a felsőbb évfolyamokon már régóta működő nyelvtanítás alsóbb osztályokra való kiterjesztéseként felfogni: más célkitűzései vannak, amelyeknek másfajta tartalmakkal és módszerekkel felel meg. A kisgyermek előnye az idősebb nyelvtanulókkal szemben a játékoságuk, nyitottságuk, kíváncsiságuk, jó utánozó képességük, különösen eredményesek a kiejtés elsajátítása terén. Kevesebb ideig képesek viszont magyarázatokra, egy bizonyos tevékenységre koncentrálni, kevesebb új információt tudnak egyszerre feldolgozni, bonyolult nyelvtani szerkezeteket nem tudnak megtanulni. Figyelmük a jelenre korlátozódik; nem motiválja őket az a tudat, hogy a jövőben a számukra még oly távoli felnőttkorban, milyen nagy hasznát veszik a nyelvtudásnak, a motiváció forrása az, ha örömet lelik a feladat elvégzésében. Ebből kiindulva az idegen nyelvi tananyagot itt